

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

Tilhørerkreds:	Folketingets Restudvalg
Anledning:	Samrådsspørgsmål Z, Æ og Ø
Taletid:	Ca. 12 min.
Tid og sted:	10. februar 2010, kl. 10.30, lokale 1-117
Dok nr.:	180851

Spm. Z: Hvordan vil ministrene sikre at anholdte og tiltalte, der er sindslidende, der skal mentalundersøges, får foretaget undersøgelsen indenfor den 6 ugers frist, der er besluttet mellem Justitsministeriet og de Retspsykiatriske afdelinger. I den forbindelse bedes redegjort for, hvilken minister, der har ansvaret for disse undersøgelser og hvad ministrene vil gøre for, at disse mentalundersøgelser ikke falder ned mellem ministrenes ansvarsområder?

Spm. Æ: Hvordan vil ministrene sikre, at sindslidende, der bliver varetægtsfængslede i en arrest eller løsladt fra arresten får de nødvendige psykiatriske behandlingstilbud?

Spm. Ø: Hvilke samfundsmæssige og sundhedsmæssige konsekvenser mener ministrene den manglende behandling og de lange ventetider giver?

[INDLEDNING]

Tak for denne lejlighed til sammen med justitsministeren at sætte fokus på mentalundersøgelser og behandling til psykisk syge varetægtsfængslede.

Jeg vil i min besvarelse af de tre spørgsmål supplere min kollega, justitsministerens besvarelse. Jeg vil selvfølgelig tage udgangspunkt i mit ansvarsområde og i reglerne på sundhedsområdet. Det vil nok ikke være muligt helt at undgå gentagelser. Det håber jeg, udvalget vil bære over med.

[MENTALUNDERSØGELSER]

Jeg vil starte med spørgsmålet om mentalundersøgelser. Og her vil jeg lægge ud med kort at ridse op, hvilke forpligtelser regionerne har i forhold til udførelse af mentalundersøgelser.

Mentalundersøgelser kan foregå enten ambulant eller under indlæggelse på psykiatrisk afdeling.

Lov om retspsykiatrisk behandling fastlægger regionernes pligt til at varetage retspsykiatriske opgaver i forhold til anklagemyndighederne.

Regionerne har pligt til at modtage personer, der efter retskendelse skal *indlægges* til mentalundersøgelse på psykiatrisk afdeling. Det fremgår af loven.

Med hensyn til *ambulante* mentalundersøgelser er der ikke i lovgivningen på samme måde en pligt for regionerne til at modtage patienter til mentalundersøgelse. De ambulante mentalundersøgelser udføres af forskellige retspsykiatriske afdelinger og retspsykiatere på konsulentbasis for Justitsministeriet eller anklagemyndigheden.

Som justitsministeren netop har fortalt, har Justitsministeriet en aftale med tre regioner om udførelse af mentalundersøgelser. Aftalen er fra 2001. Derudover har flere politikredse lokale aftaler med psykiatriske afdelinger og privatpraktiserende psykiatere.

Jeg har inden for de sidste par dage besvaret 4 spørgsmål (spm. 336-339) fra Retsudvalget om mentalundersøgelser. Det fremgår af mine besvarelser, at der for de ambulante mentalundersøgelser er 2-6 måneders ventetid. Denne ventetid vedrører de tre regioner, Justitsministeriet har aftale med.

I forhold til arrestanter, som er varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, er ventetiden kortere. Det skyldes, at de tre regioner har aftalt med Justitsministeriet, at arrestanter har 1. prioritet på ventelisten..

Ventetiderne vedrører derfor først og fremmest de personer, der *ikke* sidder i fængsel.

Der er to faktorer, der især spiller ind på ventetiderne.

Den ene er, at antallet af mentalundersøgelser er mere end fordoblet, siden Justitsministeriet indgik aftale med regionerne om ambulante mentalundersøgelser i 2001.

Den anden er, at der er mangel på personale, der kan foretage mentalundersøgelser.

Disse to forhold giver selvfølgelig en særlig udfordring i forhold til at få løst problemet.

Det *er* selvfølgelig uhensigtsmæssigt, at der i mange tilfælde er lang ventetid på mentalundersøgelser. Derfor skal vi også gøre *alt*, hvad vi kan, for at sikre, at ventetiderne nedsættes, så mentalundersøgelserne kan blive udført inden for den aftalte frist på 6 uger.

Som det også fremgik af justitsministerens tale, så *har* regeringen fokus på problemet. Justitsministeriet og Sundhedsministeriet mødtes for lidt over et år siden med bl.a. Rigsadvokaten og de tre aftaleregioner for at drøfte mulighederne for at reducere ventetiden.

Der er planlagt et nyt møde i starten af næste måned. Her vil der blive set på mulighederne for at optimere procedurer og ressourcer. Både i regionerne og ved anklagemyndigheden.

Jeg kan på den baggrund berolige udvalget ved at fastslå, at min kollega, justitsministeren, og jeg selv ikke lader mentalundersøgelser - eller andet for den sags skyld - falde ned mellem vore ansvarsområder.

[PSYKIATRISK BEHANDLING TIL VARETÆGTSFÆNGSLEDE]

Jeg vil nu rette min opmærksomhed mod spørgsmål Æ om psykiatriske behandlingstilbud til varetægtsfængslede.

Her vil jeg indlede med at slå fast, at varetægtsfængslede har samme ret til behandling, som alle andre borgere har.

Som justitsministeren lige har sagt, så afhænger den sundhedsmæssige behandling til indsatte af, om personen er sindssyg eller ikke sindssyg.

Sindssyge mennesker *skal* ikke og *må* ikke opholde sig i fængslerne. Derfor skal indsatte hurtigst muligt overflyttes til en psykiatrisk afdeling, når det er konstateret - eller når der er mistanke om - at de er sindssyge, dvs. psykotiske.

Regionerne har pligt til at modtage disse mennesker hurtigst muligt.

Indsatte, der har en psykisk sygdom *uden at være sindssyge*, skal i udgangspunktet ikke indlægges. Som justitsministeren sagde, har Kriminalforsorgen i sådanne tilfælde en forpligtelse til at sikre den nødvendige adgang til psykiatrisk eller psykologisk bistand under fængselsopholdet.

Som jeg redegjorde for i forbindelse med samrådet i november 2008, der omhandlede psykisk syge indsatte, så det ud til, at Region Hovedstaden havde et problem med at modtage sindssyge indsatte på de psykiatriske afdelinger.

Jeg orienterede i den forbindelse udvalget om, at jeg havde bedt om at få kortlagt ventetiderne på området.

De oplysninger, jeg modtog viste, at dette problem primært *er* et hovedstadsproblem.

Jeg fik i sidste uge en redegørelse fra Region Hovedstaden om disse ventetider. Det fremgår af regionens oplysninger, at der løbende arbejdes på at nedbringe ventetiderne. Blandt andet har regionen i 2009 oprettet en fælles visitation, der sikrer, at fordelingen og prioriteringen af de henviste indsatte sker optimalt.

Derudover har regionen, som justitsministeren også sagde, et tæt og positivt samarbejde med Kriminalforsorgen for at få nedbragt ventetiden på indlæggelse.

Regeringen har stor opmærksomhed på behovet for flere retspsykiatriske sengepladser.

Da vi har et decentralt sundhedsvæsen, er det den enkelte regions ansvar at sikre, at der er de nødvendige og relevante tilbud. Regionerne har derfor pligt til at sikre en kapacitet, der gør det muligt at kunne modtage psykotiske indsatte hurtigst muligt, når de henvises fra fængselsvæsenet.

På baggrund af anbefalingerne i rapporten om psykisk syge og kriminalitet fra 2006 blev der i satspuljeaftalen på sundhedsområdet for 2008-2011 afsat 90 mio. kr. til ansættelse af mere personale i forbindelse med etablering af nye

retspsykiatriske sengepladser i 2008 og 2009. Formålet var at øge den retspsykiatriske sengekapacitet og dermed tilgodese behovet for langvarige stabiliserende indlæggelser og gradvis udslusning efter indlæggelse.

Med den seneste satspuljeaftale for 2010-2013 er puljen til ansættelse af mere personale i retspsykiatrien blevet videreført. Regeringen og satspuljepartierne har dermed sikret, at de ekstra retspsykiatriske senge, som blev oprettet med puljen, videreføres. Puljen har betydet en yderligere stigning i antallet af retspsykiatriske senge.

[Afslutning]

For kort at opsummere min besvarelse, så *er* regeringen opmærksom på ventetidsproblematikken. Regeringen har derfor sikret, at der til stadighed er fokus på, at ventetiderne på mentalundersøgelser skal nedbringes. Bl.a. fortsætter samarbejdet med Kriminalforsorgen og regionerne om sikring af effektive procedurer i forbindelse med mentalundersøgelserne.

Derudover har regeringen sammen med satspuljepartierne sikret en øgning i antallet af de retspsykiatriske sengepladser, hvilket også kan medvirke til at sikre en reduktion i ventetiden på indlæggelse.

Tak for ordet.